BISKUPICKÉ NOVINY

PÜSPÖKI ÚJSÁG • BISCHOFSDORFER ZEITUNG

XXI. ročník

Mesačník Mestskej časti Bratislava – Podunajské Biskupice

FEBRUÁR 2022

Výsledky sčítania obyvateľov, domov a bytov 2021

Rok 2021 bol pre nás z pohľadu budúcnosti veľmi dôležitým rokom. Na Slovensku sa po 10 rokoch uskutočnilo prvé plne elektronické sčítanie obyvateľov, domov a bytov. Mestská časť Podunajské Biskupice apelovala na svojich obyvateľov, aby sa v čo najväčšom počte sčítania zúčastnili. Podľa výsledkov sčítania totiž mestám a obciam prerozdeľuje štát podielové dane a tie sú najvýznamnejšou položkou na strane príjmov každej samosprávy.

Po skončení prvej online fázy sčítania obyvateľstva Štatistickým úradom SR sme v Podunajských Biskupiciach v účasti prekonali aj celobratislavský priemer, keď sa sčítalo až 87,22 percenta obyvateľov. V druhej fáze boli v Podunajských Biskupiciach zriadené 4 kontaktné miesta, kde sa mohol obyvateľ sčítať sám, alebo za pomoci stacionárneho asistenta. Mestská časť mala aj mobilných asistentov, ktorí zabezpečovali pomoc a sčítanie priamo v domácnostiach, či v iných priestoroch obyvateľov.

Hlavné mesto SR Bratislava má podľa zverejnených údajov minuloročného sčítania 475 503 obyvateľov. Vďaka zvýšeniu ich počtu spred desiatich rokov bude mať mesto a jeho mestské časti od budúceho roka vyšší rozpočet o vyše 15,5 milióna eur. V Podunajských Biskupiciach, rozlohou najväčšej bratislavskej mestskej časti, evidujú 23 464 obyvateľov (47,7% muži a 52,3% ženy). V predproduktívnom veku (0 – 14 rokov) je 3 527 obyvateľov, v produktívnom veku (15 – 64 rokov) 15 361 a v tzv. poproduktívnom veku (65 a viac rokov) 4 576 obyvateľov.

SODB 2021 SČÍTANIE OBYVATEĽOV, DOMOV A BYTOV

Zo zverejnených výsledkov Sčítania obyvateľov, domov a bytov 2021 vyplýva, že v rámci 17 bratislavských mestských častí má trvalý pobyt v Podunajských Biskupiciach aj najväčší percentuálny podiel obyvateľov maďarskej národnosti. V druhom bratislavskom obvode (mestské časti Ružinov, Vrakuňa, Podunajské Biskupice) sa k maďarskej národnosti prihlásilo 4431 obyvateľov, 1927 rezidentov v Podunajských Biskupiciach tvorí najvyšší podiel v rámci mestských častí (8,21 percenta). V katastrálne najväčšej mestskej časti zaznamenali tiež najvyšší podiel tých, ktorí maďarskú označili za svoju ďalšiu národnosť (219 obyvateľov, teda 20,74 percenta). V Podunajských Biskupiciach sa k rímskokatolíckemu vierovyznaniu hlási najviac obyvateľov (9 963) a za nimi nasledujú obyvatelia bez náboženského vyznania (9 194). Z ostatných evidovaných cirkví je v našej mestskej časti najvyšší počet evanjelikov (746).

Podrobné výsledky Sčítania obyvateľov, domov a bytov 2021 nájdete na www.scitanie.sk.

Zdroj: *www.scitanie.sk*

Protilátky po prekonaní ochorenia

Už skoro rok a pol pôsobí na Biskupickej ulici mobilné odberné miesto. Člen odberového tímu Bc. Dávid Dikasz okrem iného vysvetlil, čo znamenajú namerané hodnoty na protilátky proti vírusu SARS-CoV-2. **str. 8**

Sociálna opatrovateľská služba

Podunajské Biskupice poskytujú vlastnú opatrovateľskú službu v domácnosti, ktorá je hradená z rozpočtu mestskej časti tak, aby ju mohol využívať každý, kto je na pomoc iných odkázaný. **str. 7**

Malé futbalové ihriská

V rámci programu Rozvoja športu a športovej infraštruktúry získala mestská časť od magistrátu grant 45 000 eur na projekt malých futbalových ihrísk, ktorého súčasťou je aj nové work-out ihrisko, basketbalové ihrisko a stôl na stolný tenis. **str. 5**

Vážení Biskupičania!

Na tvorbe rozpočtu Mestskej časti Bratislava – Podunajské Biskupice na rok 2022 sme začali pracovať ešte v septembri minulého roku, keďže ide o zdĺhavý proces, pri ktorom treba zvážiť všetky okolnosti, ktoré ho môžu ovplyvniť. Začiatkom januára som zvolal pracovné stretnutie s miestnymi poslancami, na ktorom predniesli k návrhu rozpočtu svoje požiadavky. Na základe tohto otvoreného a vecného rokovania boli následne všetky ich požiadavky do návrhu rozpočtu na rok 2022 zapracované. Verím, že po jeho prejednaní v jednotlivých komisiách a v miestnej rade bude na februárovom zasadnutí miestneho zastupiteľstva rozpočet našej mestskej časti na rok 2022 poslancami schválený.

Okrem prebiehajúcej realizácie projektov financovaných zo štrukturálnych fondov EÚ zameraných na zlepšenie kľúčových kompetencií žiakov ZŠ Podzáhradná, Bieloruská a Biskupická s celkovou dotáciou viac ako 495 tis. eur sme v druhej polovici roka predložili viacero žiadostí o nenávratné finančné prostriedky z EÚ fondov, či iných dotačných schém. Od 1. januára začala implementácia projektu podpory opatrovateľskej služby, z ktorého môžeme na krytie nákladov spojených s touto dôležitou službou použiť do novembra 2023 až 179 tisíc eur z Operačného programu ľudské zdroje. Úspešní sme boli aj v získaní finančných zdrojov na vybudovanie detského ihriska na Učiteľskej ulici vo výške 45 tisíc eur z Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny. Pôjde o prvé ihrisko v našej mestskej časti, ktoré budú môcť využívať aj deti, ku ktorým osud nebol až tak zhovievavý a trpia zdravotným postihnutím.

Na rozhodnutie o žiadostiach čakáme s projektom rekonštrukcie a modernizácie vnútorných priestorov KD Vetvár vo výške 200 tisíc eur, s projektom rekonštrukcie Denného centra na Estónskej ulici vo výške viac ako 120 tisíc eur, ako aj s projektom na znižovanie dopadov pandémie COVID19 s primárnym zameraním na vybavenie MŠ a ZŠ vo výške takmer 50 tisíc eur. V roku 2022 sa popri dokončení prvej etapy projektu „Zelené srdce Podunajských Biskupíc" sústredíme na predloženie žiadosti o nenávratné finančné prostriedky v rámci zelenej výzvy zo zdrojov EÚ, ktoré by nám zabezpečili financovanie na revitalizáciu celého zeleného pásu od kaplnky po križovatku na Linzbothovej ulici.

Za veľmi dôležité považujem realizáciu projektu rekonštrukcie bývalých jaslí na Latorickej ulici pre potreby MŠ, čím sa nám podarí umiestniť minimálne 60 detí z Podunajských Biskupíc, ktoré dnes nemajú prístup k predškolským zariadeniam v našej mestskej časti. Myslíme aj na deti zo základných škôl a predložíme žiadosť aj na komplexnú rekonštrukciu ZŠ na Bieloruskej ulici. Spracúva sa projektová dokumentácia na rekonštrukciu nebytového priestoru na Latorickej ulici, ktorý by sme veľmi radi upravili ako multifunkčný priestor pre organizácie zabezpečujúce rozvoj všetkých vekových kategórií obyvateľov. Určite vám v tomto roku odprezentujeme víziu rozvoja mestskej zóny na Uzbeckej ulici a zrealizujeme úvodné úpravy. V súlade so schváleným zámerom vybudovania zariadenia opatrovateľskej starostlivosti v našej mestskej časti pripravíme v tomto roku nielen príslušnú projektovú dokumentáciu, ale verím, že nájdeme aj vhodný zdroj financovania takejto výstavby. Rok 2022 bude tiež rokom, v ktorom sa zverejnia výzvy na financovanie projektov z tzv. Plánu obnovy EÚ, do ktorých sa budeme aktívne zapájať s cieľom vytvárať v našej mestskej časti čo najlepšie podmienky pre život jej obyvateľov.

Milí Biskupičania, žiaľ, máme tu už štvrtú vlnu pandémie, ktorá ovplyvňuje naše životy viac ako dva roky. Úprimne, aj ja by som si už veľmi želal, aby som si svoju verejnú funkciu mohol plniť v pokojnejšej a uvoľnenejšej atmosfére. Verím, že s nástupom teplejších jarných dní príde aj vytúžené zlepšenie situácie. Dovtedy vám všetkým prajem veľa síl a radosti aj z menších úspechov.

Kedves püspökiek! Sajnos utolért bennünket a Covid-19 negyedik hulláma, amely már több, mint két éve rányomja bélyegét életünkre. Őszintén örülnék annak, ha a funkcióból eredő felelősségteljes munkámat nyugodt körülmények között végezhetném. Bízom benne, hogy a tavaszi hónapok és a melegebb napok meghozzák a járvány enyhülését is. Addig is mindnyájuknak jó egészséget és a legkisebb sikerből is sok-sok örömet kívánok.

Mgr. Zoltán Pék
starosta

Finančné zdravie Podunajských Biskupíc

Operačný program Efektívna verejná správa

INEKO

Mimovládna nezisková organizácia INEKO zverejnila 21. októbra finančné zdravie samospráv za rok 2020. Finančné zdravie vypovedá o tom, do akej miery je hospodárenie udržateľné a či príslušnému mestu, obci alebo VÚC hospodárenie spôsobuje, alebo nespôsobuje problémy. Finančné zdravie je jedno číslo v intervale 0 (najhoršie) až 6 (najlepšie), počítané na základe údajov za 4 po sebe idúce roky ako kombinácia (funkcia) piatich vybraných indikátorov finančnej stability: celkového dlhu, dlhovej služby, bilancie bežného účtu, záväzkov po lehote splatnosti a záväzkov aspoň 60 dní po splatnosti.

Mestská časť Bratislava – Podunajské Biskupice sa v hodnotení 17 bratislavských mestských častí umiestnila na 11 mieste a z najvyššieho hodnotenia číslom 6 získala hodnotenie 5,2.

INEKO (Inštitút pre ekonomické a sociálne reformy) podporuje ekonomické a sociálne reformy s cieľom odstraňovať prekážky dlhodobého pozitívneho vývoja slovenskej ekonomiky a spoločnosti. Hlavným účelom projektu je poskytnúť širokej verejnosti relevantné údaje o hospodárení každej obce, mesta, vyššieho územnosprávneho celku od roku 2006 a každej organizácie nimi zriadenej od roku 2010. Veríme, že zvýšenie informovanosti prispeje k lepšiemu hospodáreniu jednotlivých obcí, keďže starostovia budú kvôli verejnej kontrole nútení hospodáriť efektívnejšie. Vďaka časovým radom si môže návštevník navyše porovnať snahu jednotlivých starostov o zlepšovanie hospodárenia.

Zdroj: *ineko.sk*

ZŠ BIELORUSKÁ KÚRI NOVÝMI KOTLAMI

Kotolňa v Základnej škole Bieloruská z roku 1992 bola v havarijnom stave. Kvôli dlhodobo zanedbávanej údržbe od roku 2014 hrozili v polovici novembra škole „uhoľné prázdniny“, pretože ani jeden z kotlov nebol prevádzkyschopný. Starosta Mgr. Zoltán Pék vytvoril krízovú skupinu, aby sa v čo najkratšom čase našlo riešenie, ktoré neohrozí prevádzkovanie školy a predovšetkým vzdelávanie

detí. V súčinnosti s odborníkmi firmy VEOLIA sa podarilo kotolňu okamžite sprevádzkovať, no keďže išlo len o dočasné riešenie, vyhlásila mestská časť verejné obstarávanie na nové kotle. V pondelok 17. januára už žiaci a zamestnanci vstúpili do školy vyhriatej novými modernými kotlami. Pôvodné kotle boli nahradené dvoma modernými a energeticky úspornými kondenzačnými kotlami. Celkové náklady tejto etapy rekonštrukcie kotolne predstavovali takmer 86 tisíc eur. Moderné kotle znamenajú nielen bezpečnú, ale aj výrazne menej energeticky náročnú prevádzku. Rekonštrukciou sa podarilo odstrániť najpálčivejší problém. V druhom kroku ešte zrekonštruujeme napojenie jednotlivých vetiev rozvodov kotolne vrátane ich elektronického ovládania. Takto zrekonštruovaná kotolňa bude našim deťom slúžiť bezporuchovo dlhé roky.

VÝSADBA TRVALIEK

Vďaka spoločnosti Slovnaft, a. s. bola ešte v roku 2021 zrealizovaná výsadba veľkého množstva trvaliek na ploche 715 m² na viacerých lokalitách v Podunajských Biskupiciach na uliciach Vetvárska, Hydinárska, Vinohradnícka, Linzbothova a Korytnícka. Výsadbu v celkovej hodnote 20 000 eur uskutočnila pre MČ Bratislava-Podunajské Biskupice spoločnosť Kulla SK. Trvalky a trávy boli vysadené v 20-tich druhoch najmä kvôli postupnému nakvitaniu, aby počas celej sezóny boli plochy vždy pestré. Rozkvitnutie týchto plôch v budúcej sezóne bude príjemným oživením pre obyvateľov mestskej časti oproti monotónnej výsadbe drevín. V roku 2022 sa očakáva podobná výsadba aj v iných častiach Podunajských Biskupíc. Spoločnosť Slovnaft zorganizovala v roku 2019 v Podunajských Biskupiciach prvú veľkú výsadbu, keď s občianskym združením Sadíme stroMy vysadili 200 mladých stromov. V roku 2021 k nim pribudlo 70 líp, javorov a orechov, ktoré oživili stredové pásy zelene na uliciach Bieloruská, Komárovská, Biskupická a na ulici Padlých hrdinov.

ZOZNAM BRATISLAVSKÝCH PAMÄTIHODNOSTÍ SA ROZŠÍRIL

Zámerom zoznamu bratislavských pamätihodností je pripomenúť význam tých objektov, udalostí a osobností, ktoré boli súčasťou histórie Bratislavy. Celomestská evidencia má aktuálne takmer 600 položiek. Zoznam je zverejnený na webe Mestského ústavu ochrany pamiatok v Bratislave a jeho aktualizáciu schválili v decembri 2021 bratislavskí mestskí poslanci. Do celomestského zoznamu pamätihodností Bratislavy tak pribudlo ďalších 23 objektov, medzi ktorými je aj Pamätník vysídlených a deportovaných maďarských rodín v Podunajských Biskupiciach. Drevený stĺp je osadený v zelenom páse, ktorý lemuje budovu základnej školy na Vetvárskej ulici. Stĺp je rezbársky dekorovaný, v spodnej časti je na ňom vyrezaný rok 1947 a nápis In memoriam. Pamätník bol umiestnený na pamiatku vysídlených maďarských rodín, ktoré museli proti svojej vôli opustiť Podunajské Biskupice.

ZAČALA SA HRA O NOVÝ ŠPORTOVÝ PARK

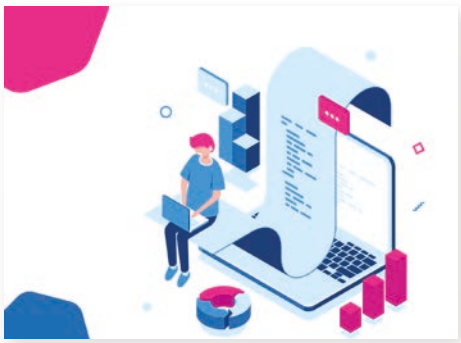
Mestská časť Bratislava – Podunajské Biskupice sa zapojila do prvého ročníka projektu spoločnosti Kaufland. Súťaží sa o jeden zo siedmich K Parkov, ktoré má spoločnosť vybudovať na Slovensku. Hlasovanie sa spustilo na stránke *www.kauflandpark.sk* 6. januára a potrvá do 16. februára 2022. Pri prvom hlasovaní sa treba

zaregistrovať a potom už len pravidelne hlasovať. Hlasovať sa dá každodenne a vytrvalo - to dokážeme len spoločne! Okrem dobrého pocitu a pomoci pre Podunajské Biskupice sa môže každý hlasujúci zapojiť aj do hry o nový smartfón. V prípade, že sa nám spoločne v hlasovaní podarí uspieť, tak K Park má plánované umiestnenie v areáli ZŠ Podzáhradná. Podľa propozícií vyhlasovateľa, spoločnosti Kaufland, ihrisko potrebuje plochu cca 400 m². Veríme, že úspešne zabojujeme a uspejeme.

Zdroj: **Podunajské Biskupice – oficiálna stránka mestskej časti**

Proces tvorby rozpočtu

Predpokladom dobrého hospodárenia každej obce, či mesta je dobre zostavený rozpočet. Pri tvorbe rozpočtu je potrebné čo najpresnejšie odhadnúť reálne príjmy a z nich vyvodzovať druhy a výšku svojich výdavkov s uvedením ich priorít. Rozpočet Mestskej časti BA – Podunajské Biskupice schvaľuje jeho najvyšší orgán, t. j. miestne zastupiteľstvo. Všeobecne sa uplatňuje princíp vyrovnanosti rozpočtových príjmov a výdavkov. Pri zostavovaní rozpočtu možno počítať s reálnymi príjmami z majetku obce z daňových a nedaňových príjmov a z dotácií a transferov.

Návrh rozpočtu zostavuje Oddelenie ekonomické a správy majetku mestskej časti. Táto etapa prípravy rozpočtu musí vychádzať z podrobnej analýzy a vyhodnotenia výsledkov plnenia rozpočtu minulého roka. Pre nový rozpočet sa musia veľmi starostlivo zvážiť všetky okolnosti, ktoré ovplyvnia rozpočet. Prevažná časť príjmových ako aj výdavkových položiek sa opakuje, pričom v príjmovej časti treba dbať na správny odhad príjmových položiek a vo výdajovej časti treba zohľadniť napr. aj nárast cien vplyvom inflácie. Tvorba rozpočtu na ďalšie roky je preto zdĺhavý proces, práca s rozpočtom začína koncom tretieho štvrťroka a končí jeho schválením v miestnom zastupiteľstve. Návrh rozpočtu po jeho zostavení sa následne musí prejednať v jednotlivých komisiách ako aj v miestnej rade.

Celkový rozpočet sa člení na bežný rozpočet, kapitálový rozpočet a finančné operácie. Rozpočet príjmov a výdavkov sa člení na bežný a kapitálový. Bežný rozpočet sa zostavuje ako vyrovnaný alebo prebytkový. Kapitálový rozpočet sa môže zostaviť ako schodkový, ktorý je krytý príjmami z bežného rozpočtu alebo z finančných operácií, t. j. z prebytku minulých rokov, resp. z rezervného fondu. Bežné výdavky zahŕňajú platby za mzdy, poistné, tovary a služby, napr. cestovné náhrady, energie, materiál, dopravné, údržbu a opravy, nájomné, služby, bežné transfery atď. Kapitálové výdavky zahŕňajú výdavky na investície, vrátane výdavkov s nimi súvisiacich.

Finančné operácie sú tiež súčasťou rozpočtu obce. Finančnými operáciami sa vykonávajú prevody prostriedkov peňažných fondov obce a realizujú sa návratné zdroje financovania a ich splácanie. Za príjmové finančné operácie sa považujú napríklad zostatok prostriedkov z predchádzajúcich rokov, ako aj prevod prostriedkov z rezervného fondu.

Predložený návrh rozpočtu obsahuje programový rozpočet, ktorý sa zostavuje pre výdavkovú časť rozpočtu. Obsahuje 13 programov, v ktorých sú uvedené zámery a ciele, ktoré bude mestská časť v roku 2022 realizovať z výdavkov rozpočtu. Návrh rozpočtu musí byť zverejnený najmenej 15 dní pred jeho schválením v miestnom zastupiteľstve.

Ing. Marta Szoboszlaiová
vedúca Odd. ekonomického a správy majetku

Požiadavky poslancov zapracované do rozpočtu na rok 2022

Dňa 10. januára 2022 zvolal starosta Mgr. Zoltán Pék pracovné rokovanie s poslancami miestneho zastupiteľstva k tvorbe rozpočtu na rok 2022. Stretnutia sa zúčastnili 11 poslanci (z celkového počtu 15), starosta a zamestnanci miestneho úradu. Zamestnankyňa Ekonomického oddelenia a správy majetku, ktorá má v náplni práce tvorbu a sledovanie rozpočtu, v krátkosti predstavila východiská rozpočtu pre rok 2022 tak v príjmovej, ako aj výdavkovej časti. Pán poslanec Pavol Kubiš na rokovaní prezentoval požiadavky poslancov na zapracovanie do rozpočtu a to:

- v bežných výdavkoch ponížiť výdavky na mzdové prostriedky zamestnancov úradu o 100 000 eur, ponížiť výdavky kultúry na sumu 20 000 eur a navýšiť grantovú schému o 10 000 eur na celkovú hodnotu 40 000 eur (navýšenú sumu použiť na grantový program na podporu kultúry a životného prostredia)
- v kapitálových výdavkoch použiť 350 000 eur na dobudovanie Zeleného srdca I. etapa (akcia prechádzajúca z roku 2021, pričom 150 000 eur je z vlastných zdrojov a 200 000 eur je dotácia MF SR), 135 000 eur na rekonštrukciu verejného priestranstva na Uzbeckej ulici (akcia prechádza z roku 2021) a 170 000 eur použiť z poplatku za rozvoj na rekonštrukciu verejného priestranstva na Uzbeckej ulici (celkovo teda na tento projekt pre rok 2022 po schválení rozpočtu bude vyčlenených 305 000 eur).

Na spomínanom pracovnom stretnutí boli zo strany poslancov prezentované aj požiadavky na zapracovanie do rozpočtu v kapitálových výdavkoch aj:

- 75 000 eur na havárie na materských a základných školách
- 10 000 eur na spolufinancovanie rekonštrukcie DK Vetvár
- 50 000 eur na rekonštrukciu na detského ihriska Učiteľská (45 000 eur z dotačných a 5 000 z vlastných zdrojov)
- 90 000 eur na rekonštrukciu bytového domu Uzbecká z fondu rozvoja bývania
- 50 000 eur na rekonštrukciu denných centier
- 60 000 eur na projektové dokumentácie
- 2 500 eur ma hydrogeologický prieskum kvality spodných vôd na sídlisku Medzi jarkami
- 150 000 eur na rekonštrukciu ciest (dokončenie Bieloruská 46 – 64, vrátane parkoviska pred 60 – 64, vstup z Kazanskej na Nákovnú a zostatok podľa akčného plánu ma Dolných honoch)
- 150 000 eur na rekonštrukciu chodníkov pri detskom ihrisku Lotyšská na bezbariérový chodník, Janka Kráľa, Podzáhradná a z Bodrockej na Uzbeckú ulicu
- 25 000 eur na vybudovanie studní pri kruhoch na Medzi jarkoch
- 25 000 eur na doplnenie hracích prvkov na detských ihriskách
- 70 000 eur spoluúčasť na dobudovanie Zeleného srdca v celom úseku.

Následne boli všetky požiadavky poslancov miestneho zastupiteľstva do rozpočtu Mestskej časti Bratislava – Podunajské Biskupice na rok 2022 zapracované a návrh rozpočtu bude poslancom predložený na schválenie na zasadnutí miestneho zastupiteľstva, ktoré sa bude konať dňa 8. februára 2022. Do schválenia rozpočtu na rok 2022 hospodári mestská časť s rozpočtovým provizóriom.

Ing. Mariana Páleníková
prednostka miestneho úradu

Vrchnáčiky z plastových fliaš zbierame aj naďalej!

V našej mestskej časti sme ešte v roku 2020 osadili tri veľké srdcia (na trhovisku Latorická, pri ZŠ Bieloruská a na Trojičnom námestí) na zber vrchnáčikov z plastových fliaš, ktoré sme následne odovzdali ťažko chorému Marekovi na pokrytie časti nákladnej rehabilitácie. Od 1. januára sú plastové fľaše zálohované, avšak odovzdať ich možno aj bez vrchnákov. Mestská časť rozumie potrebe motivovať ľudí k odovzdávaniu PET fliaš aj s vrchnáčikmi, avšak tí z vás, ktorí boli doteraz zvyknutí popri triedení plastových fliaš odovzdávať vrchnáčiky na pomoc iným, tak môžu robiť naďalej do roku 2024, kedy začne platiť smernica EÚ o nutnosti odovzdávať fľaše aj s vrchnákmi. Dovtedy môžeme deťom ako Marek pomôcť aj prostredníctvom plastových vrchnákov. Koncom januára 2022 odovzdala mestská časť Marekovej mame už štvrtý krát viac ako 40 vriec podpory od nás Biskupičanov, a pridali aj vrecia, ktoré nazbierali žiaci zo ZŠ Podzáhradná.

Zbierka pokračuje ďalej a vopred ďakujeme všetkým našim obyvateľom, ktorí aj naďalej napĺňajú „naše srdcia“ a pomáhajú tak Marekovi zabojovať a napredovať.

Martina Fröhlich Činovská

Vyvýšené záhony pre škôlky

Občianske združenie Biskupičan sa uchádza o finančný grant, ktorý v prípade výhry použijeme na nákup vyvýšených záhonov pre naše materské škôlky, pomocou ktorých v nich zariadime niekoľko menších komunitných záhradiek. Deti si tak budú môcť zasadiť svoju prvú rastlinku, zeleninu, či bylinku a každý deň sa potešiť, že o čosi povyrástla. Naši šikovní pedagógovia edukatívnou a hravou formou naučia deti základy pestovateľských prác.

Areál pre spevavé vtáctvo a liečivé rastliny

Materská škola Latorická 2 sa uchádza o finančný grant pre náš projekt pod názvom *Areál pre spevavé vtáctvo a liečivé rastliny*. Areál bude vybudovaný vo vonkajšom priestore našej materskej školy. Prostredníctvom areálu chceme uskutočňovať cielené environmentálne vzdelávanie zamerané na ochranu a starostlivosť o spevavé vtáctvo a naučiť deti viac o pestovaní, zbere a využití liečivých rastlín.

Hlasovať za oba projekty môžete vhadzovaním žetónov do 13. 2. 2022 v lokálnych predajniach Tesco.

Priestor pre poslanca

Projekt malých športovísk

Vážení Biskupičania, verím, že sme v Podunajských Biskupiciach vstúpili do nového roku tou správnou nohou, aspoň čo sa športovísk týka. V rámci programu Rozvoja športu a športovej infraštruktúry som navrhol projekt malých futbalových ihrísk pre našu mestskú časť, ktorý dostal v lete 2021 od magistrátu zelenú a 45 000 eur na jeho realizáciu. Aj napriek tomu, že k samotnej realizácii došlo až koncom roka a niektoré časti športovísk stále nie sú dokončené, som rád, že nové malé futbalové ihriská na Bieloruskej, na Lotyšskej a Estónskej ulici už môžu naše deti využívať. Čas ukáže, či ich umiestnenie s cieľom vytvoriť rôznorodú športovú lokalitu bolo vhodné, i potrebu prípadného premiestnenia. Pingpongový stôl už tiež stojí na svojom mieste pod Ufom a onedlho k nemu pribudne aj nové work-out ihrisko a zrekonštruuje sa aj existujúce basketbalové ihrisko.

Z mojich poslaneckých priorít bol financovaný aj projekt obnovenia štyroch basketbalových košov v areáli ZŠ Podzáhradná. Verím, že aj tieto koše s novými doskami, obručami a sieťkami prispejú k rozvoju športových talentov a k zmysluplnému tráveniu voľného času biskupickej mládeže.

Koncom roka sa tiež začala aj rekonštrukcia športového areálu na Latorickej ulici, nad ktorou som prebral ako mestský poslanec záštitu a zabezpečil od mesta finančné zdroje vo výške 350 000 eur. V prvej etape sa kompletne zrevitalizuje hokejbalové ihrisko (nové mantinely, nový hokejbalový povrch, bránky) a vynoví sa aj basketbalové ihrisko (nové basketbalové koše, nový povrch, obnova čiar na hracej ploche). Ako bývalý športovec viem, aký dôležitý je na športoviskách povrch a preto budú na oboch ihriskách moderné pružné povrchy, ktoré zabezpečia lepšiu ochranu hráčov pri pohybe, najmä mládeži v období rastu.

Mojou prioritou je rozvoj športu v Podunajských Biskupiciach a som rád, že sa mi v spolupráci s magistrátom i miestnym úradom stanovené ciele daria plniť. Verím, že okrem vianočných dekorácií potrebujeme aj kultivovaný priestor pre bezpečnú hru detí, moderné športoviská a celkovo udržiavané miesto pre oddych aj staršej generácie.

Ing. Roman Lamoš
poslanec miestneho a mestského zastupiteľstva

Zbavte sa starých spotrebičov ekologicky a zdarma!

Ušetrite si miesto v pivnici alebo garáži na niečo užitočnejšie, ako sú nepotrebné spotrebiče! Vašu starú práčku, chladničku, mikrovlnku alebo iný spotrebič zo skupiny bielej techniky vám zadarmo vyzdvihneme priamo z vašej adresy a odvezieme na ekologickú recykláciu.

Zbery sa organizujú celoročne približne každú druhú sobotu. Objednávanie na jednotlivé termíny zberu sa uzatvára 2 dni pred konaním zberu.

Navštívte *www,zberelektrodopadu.sk* a objednajte si bezplatný odvoz starého spotrebiča priamo z vašej adresy.

Kontakty Miestny úrad Bratislava – Podunajské Biskupice

ÚSTREDŇA:
02/ 402 092 01, 02/ 452 480 88

SEKRETARIÁT:
02/ 402 092 02

ODDELENIE ORGANIZAČNÉ A VNÚTORNEJ SPRÁVY:
02/ 402 092 06

ODDELENIE EKONOMICKÉ A SPRÁVY MAJETKU:
02/ 40209212

ODDELENIE ÚZEMNÉHO PLÁNU, STAVEBNÉHO PORIADKU A VÝSTAVBY: 02/ 402 072 32

ODDELENIE ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA, ODPADOVÉHO A CESTNÉHO HOSPODÁRSTVA: 02/ 402 072 18

ODDELENIE SOCIÁLNYCH VECÍ, ZDRAVOTNÍCTVA A BYTOVEJ POLITIKY: 02/ 402 072 28

ODDELENIE ŠKOLSTVA A KULTÚRY: 02/ 402 072 30

ODDELENIE STRATEGICKÉHO ROZVOJA, INVESTIČNÉ A VEREJNÉHO OBSTARÁVANIA: 02/ 402 092 09

MATRIČNÝ ÚRAD A EVIDENCIA POBYTU OBYVATEĽOV:
02/ 402 092 17

Jarné čistenie

Miestny úrad Mestskej časti Bratislava – Podunajské Biskupice v záujme zabezpečenia čistoty verejných priestranstiev organizuje v spolupráci so spoločnosťou OLO, a. s. zber objemného odpadu (drevený nábytok, matrace...). V žiadnom prípade do kontajnerov nepatria: batérie z automobilov, monočlánky, oleje, farby, laky, lieky, chladničky, mrazničky, biologicky rozložiteľný odpad, pneumatiky. Žiadame obyvateľov, aby neukladali odpad vedľa kontajnerov, ktoré budú umiestnené podľa nasledujúceho harmonogramu a odvezené na druhý deň odo dňa jeho pristavenia:

Harmonogram – Podunajské Biskupice		
Dátum	**Deň**	**Miesto pristavenia**
14. 3. 2022	pondelok	Estónska 44 – 46, na parkovisku
14. 3. 2022	pondelok	Estónska 18, na parkovisku
14. 3. 2022	pondelok	Estónska 2 - Bieloruská 62, na parkovisku
14. 3. 2022	pondelok	Bieloruská 46, na parkovisku
15. 3. 2022	utorok	Bieloruská 22, na parkovisku
15. 3. 2022	utorok	Lotyšská 34-36, na parkovisku
15. 3. 2022	utorok	Lotyšská 10 -12, na parkovisku
15. 3. 2022	utorok	Lotyšská 50-52, na parkovisku
16. 3. 2022	streda	Závodná zo strany Slovnaftskej cesty na konci ulice
16. 3. 2022	streda	Geologická 18, pri kontajnerovom stojisku
16. 3. 2022	streda	Geologická 16 – Priekopnícka 24, vo vnútri sídliska
16. 3. 2022	streda	Baltská 3, pri kontajnerovom stojisku
17. 3. 2022	štvrtok	Baltská 11, na parkovisku oproti novým bytovkám
17. 3. 2022	štvrtok	Podzáhradná 11 – 15, na parkovisku
17. 3. 2022	štvrtok	Podzáhradná 39
17. 3. 2022	štvrtok	parkovisko Podzáhradná – Učiteľská (pri kotolni)
21. 3. 2022	pondelok	Bodrocká – medzi 36 a 44
21. 3. 2022	pondelok	Bodrocká 3, pri kotolni
21. 3. 2022	pondelok	Bodrocká 16, na parkovisku
21. 3. 2022	pondelok	Hronská 16 -18
22. 3. 2022	utorok	Latorická 27, pri stojisku
22. 3. 2022	utorok	Ipeľská 1- 5, na parkovisku, pri stojisku
22. 3. 2022	utorok	Ipeľská 9 -13, na parkovisku, pri stojisku
22. 3. 2022	utorok	Hornádska č. 4
23. 3. 2022	streda	Hornádska č. 16 – 18
23. 3. 2022	streda	Dudvážska 14
23. 3. 2022	streda	Dudvážska 25 -27, na parkovisku
23. 3. 2022	streda	Korytnická 2 – 4
24. 3. 2022	štvrtok	Korytnická 6 – 8
24. 3. 2022	štvrtok	Boreková -Kovová
24. 3. 2022	štvrtok	Kvetinárska – pri cintoríne
24. 3. 2022	štvrtok	Koniec Pšeničnej
28. 3. 2022	pondelok	Oblúková – Krajinská, roh
28. 3. 2022	pondelok	Orechová – Krajinská, roh
28. 3. 2022	pondelok	Vetvárska sídlisko, stojisko pri BD č. 29
28. 3. 2022	pondelok	Požiarnická - Padlých hrdinov, roh
29. 3. 2022	utorok	Hviezdna 1 – Spoje
29. 3. 2022	utorok	Železničná stanica P. B.
29. 3. 2022	utorok	Pri trati – Vinohradnícka (parkovisko)
29. 3. 2022	utorok	Devätinová 23 – parkovisko na rohu
30. 3. 2022	streda	Devätinová – Šamorínska roh
30. 3. 2022	streda	Pri hrádzi – na konci ulice (malé parkovisko)

Predstavujeme sociálnu službu opatrovanie v domácnosti

Vek, choroba, úraz, zotavovanie sa po prepustení z nemocnice, to sú len niektoré z dôvodov, pre ktoré môže byť ktokoľvek odkázaný na pomoc iných. Kvalifikované opatrovateľky prídu za vami do vašej domácnosti a pomôžu vám pri **úkonoch sebaobsluhy** (napr. pri osobnej hygiene, stravovaní a dodržiavaní pitného režimu, pri sprievode na toaletu, očiste po toalete, pri podaní misy, nasadení a výmene plienok, pri obliekaní, vyzliekaní, pri chôdzi, pri vstávaní, líhaní alebo polohovaní na lôžku, pri nákupe a podávaní liekov, aplikácii mastí), **pri starostlivosti o vašu domácnosť** (napr. pri nákupe potravín a drobného tovaru, príprave alebo donáške jedla, pri umytí riadu, pri bežnom upratovaní, pri starostlivosti o lôžko, zabezpečení úhrad platieb za prevádzku domácnosti), **pri základných sociálnych aktivitách** (môžu vás sprevádzať na lekárske vyšetrenie, na vybavenie úradných záležitostí, alebo pri záujmových činnostiach, pomôžu pri komunikácii zrakovo alebo sluchovo znevýhodnených klientov.)

Ako si opatrovateľku na našom úrade vybavíte?

1.) **Podáte žiadosť o posúdenie odkázanosti na sociálnu službu** s priloženým vyjadrením vášho lekára, prípadne s prepúšťacou správou z nemocnice.

2.) Sociálna pracovníčka vám poskytne kompletné poradenstvo, predstaví vám vaše práva, v spolupráci s vami alebo aj s vašimi blízkymi (zväčša vo vašej domácnosti), spracuje sociálny posudok. Posudkový lekár na základe lekárskych nálezov vystaví zdravotný posudok.

3.) Oba posudky sú podkladom na vyhotovenie posudku o odkázanosti a rozhodnutia o odkázanosti na sociálnu službu s určeným stupňom odkázanosti. Ku každému stupňu (I - VI) prináleží zákonom stanovený rozsah odkázanosti v hodinách, pričom stupeň č. VI znamená, že vám môže byť poskytovaná opatrovateľská služba na viac ako 12 hodín denne.

4.) Po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia o odkázanosti na sociálnu službu **podáte žiadosť o zabezpečenie alebo poskytovanie opatrovateľskej služby.** S koordinátorkou opatrovateľskej služby sa dohodnete na úkonoch, pri ktorých potrebujete pomoc, dohodnete si čas a konkrétne dni, kedy k vám bude opatrovateľka chodiť a aj spôsob platby za sociálnu službu.

5.) **Vo vašej domácnosti vás navštívi koordinátorka opatrovateľskej služby spolu s vašou budúcou opatrovateľkou** – predstaví vám ju, vyhodnotí podmienky na poskytovanie opatrovateľskej služby, poradí vám pri zabezpečovaní zdravotných pomôcok a dohodne s vami spôsob komunikácie. S opatrovateľkou sa dohodnete na prístupe do vašej domácnosti.

Koľko vás to bude stáť?

Podunajské Biskupice poskytujú vlastnú opatrovateľskú službu, ktorá je hradená z rozpočtu mestskej časti tak, aby ju mohol využívať každý, kto je na pomoc iných odkázaný. **Za 1 hodinu opatrovateľskej služby zaplatíte iba 1,70 eur.** Ak budete mať záujem o dovoz obeda, zaplatíte 0,50 eur za donášku a cenu obeda, na ktorý si môžete požiadať o príspevok na stravovanie. Zákon vám dáva právo výberu poskytovateľa opatrovateľskej služby. Úhrada za službu v takom prípade závisí od cien konkrétneho poskytovateľa.

Kto vám poradí a pomôže?

Oddelenie sociálnych vecí, zdravotníctva a bytovej politiky, Mgr. M. Brtková (posudková činnosť), tel. č. 02/402 070 217, Mgr. A. Kalmárová (koordinátorka), tel. č. 0904 495 825, Mgr. B. Guldanová (ved. oddelenia), tel. č. 0918 750 533.

Mgr. Bibiana Guldanová
vedúca Oddelenia sociálnych vecí, zdravotníctva a bytovej politiky

Nordic walking (severská chôdza)

Nordic walking je pre všetkých, ktorí potrebujú pohyb a hľadajú vhodnú športovú aktivitu, ktorú môžu vykonávať kedykoľvek a kdekoľvek. Táto severská chôdza patrí medzi najzdravšie športové aktivity. Kopíruje prirodzenú chôdzu človeka a tým pádom je šetrná k telu a hlavne ku kĺbom. Je to bezpečná, jednoduchá a efektívna cesta, ako si zlepšiť zdravotnú kondíciu, pretože za pri nej zapája až 90% svalov.

Aké má ďalšie zdravotné benefity:

- uvoľňuje sa oblasť krku, ramien a odstraňujú sa bolesti chrbta
- posilňuje fungovanie imunitného systému (chodiť sa môže za každého počasia)
- zvyšuje sa činnosť pľúc a pomáha predísť chorobám dýchacích ciest
- podporuje rozvoj mozgovej a pohybovej aktivity človeka (zapájajú sa obidve mozgové hemisféry)
- posilňuje sa svalstvo a tým aj správne držanie tela
- pomáha pri odstraňovaní porúch pri učení u detí vďaka prepájaniu obidvoch mozgových hemisfér
- zlepšuje sa metabolizmus tukov urýchľujúc tak proces chudnutia
- pomáha pri srdcovo-cievnych ochoreniach (napr. znižuje sa vysoký krvný tlak)
- pomáha odstraňovať depresiu, hnev, únavu (chôdzou v prírode si prečistíte hlavu a prídete na iné myšlienky)
- uvoľňuje endorfíny a redukuje stres zvyšujúc tak sebavedomie
- nezaťažuje srdce a znižuje riziko srdcových infarktov
- znižuje riziko vzniku cukrovky (prevencia)
- je prevenciou proti osteoporóze
- zvyšuje hladinu HDL- tzv. dobrého cholesterolu a znižuje hladinu LDL- tzv. zlého cholesterolu.

Všetky tieto benefity získate praktizovaním správnej techniky. Na Slovensku v roku 2013 vznikla Slovenská asociácia Nordic Walking (SNWA), ktorú založila prezidentka asociácie Lucia Okoličányová. Asociácia má vyškolené inštruktorky a inštruktorov v rámci celého Slovenska. Stačí navštíviť stránku asociácie: *www.snwa.sk,* kde máte na výber z kurzov podľa lokality.

Na Nordic walking vám stačia pohodlné tenisky s mäkkou podrážkou, cibuľové (vrstvené) oblečenie (v zime), nohavice/legíny bez šnúrok a malý ruksak alebo ľadvinku, ktorá vám neprekáža pri pohybe rúk. Špeciálne paličky vám inštruktorka zadarmo zapožičia.

Najbližší MINI kurz sa koná 19. februára (sobota) od 9:00 do 12:00 vo Vrakunskom lesíku. Zaregistrovať sa môžete na stránke: https://snwa.sk/podujatie/mini-kurz-biskupicelubka-2/.

Ľubica Farkašová
inštruktorka

Tri otázky pre...

Bc. Dávida Dikasza

člena odberového tímu Merci, n.o.

V DK Vesna na Biskupickej ulici pôsobíte už skoro rok a pol. Okrem AG testov vykonávate aj PCR testy či testy na protilátky proti vírusu SARS-CoV-2. Posledný spomenutý som si dala urobiť aj ja, prišli mi výsledky, avšak vôbec som nevedela, čo namerané hodnoty znamenajú.

Koncom mesiaca október v roku 2020 sa začalo plošné testovanie. Stalo sa tak po niekoľkých udalostiach vo svete, ktoré spôsobili rozšírenie ochorenia SARS-CoV-2 spôsobeného respiračným vírusom a následne nákazu obyvateľstva týmto ochorením. Keďže v danej situácii nebol dostupný prehľad o nákazlivosti ochorenia u obyvateľstva, zriadili sa tzv. „mobilné odberné miesta“, ktoré umožnili občanom dať sa otestovať antigénovými testami na toto ochorenie a niektoré odberné miesta fungujú ešte dodnes. A práve naše odberné miesto je jedno z mnohých, ktoré má aj dnes pôsobnosť.

V našej ponuke okrem antigénového testovania pribudla neskôr možnosť otestovať sa aj PCR testom. V poslednom rade sme do našej ponuky zaviedli vyšetrenie hladiny protilátok IgM/IgG na ochorenie SARS-CoV-2 po prekonaní.

Pri samotnom výkone odberu je nesmierne dôležitá spolupráca klienta s naším zdravotníkom. Mnohokrát sa nám stáva, že sa stretneme s klientom, ktorý má stres z vyšetrenia a samozrejme aj zlú skúsenosť spojenú s nepríjemným pocitom v nose. Nazálny výter je o čosi príjemnejší. Tu platí zásada, že každý človek má inú sliznicu a môžu sa v nosohltane vyskytovať rôzne tkanivové prekážky. Z tohto hľadiska náš zdravotník vždy postupuje obozretne a dbá na správnosť odberu. Je pre nás potešením, keď nám ľudia povedia, že bol odber vykonaný jemne a zároveň presne.

Vyšetrenie hladiny protilátok po prekonaní ochorenia, ktoré vykonávam osobne, sme zaviedli od augusta v roku 2021 a za ten čas som sa stretol s rôznymi prípadmi ale najmä s rôznymi príbehmi ľudí. Pri vyšetrení ľudia neodchádzajú len s číselnou hodnotou výsledku, ale najmä s odbornou konzultáciou, čo sa týka vysvetlenia metodiky odberu a tiež vysvetlenia problematiky spojenej so zdravotným stavom a ochorením. Z môjho pohľadu si myslím, že je dobré bližšie objasniť výsledok v kvante

dostupných informácií hlavne na internete. Vzhľadom k tomu, že som študent na vysokej škole orientovanej na chémiu a potravinárstvo, viem poskytnúť klientom dostatočné množstvo potrebných informácií. Mnohokrát klientom odporúčam tiež iné vyšetrenia u iných poskytovateľov laboratórnej diagnostiky, keďže sa u nás vyšetrujú hladiny protilátok len po prekonaní ochorenia, nie po vakcinácii. Musím povedať, že aj tu som nabral množstvo skúseností a to najmä s vyhodnotením a interpretáciou výsledku.

Pýtali ste sa na otázku ohľadom nameraných hodnôt protilátok. Výsledok pri takomto odbere je vždy špecifický od udalostí a zdravotného stavu pacienta a aj negatívny výsledok neznamená, že imunitu voči tomuto ochoreniu nemáte, a pozitívny výsledok tiež neznamená, že by ste sa už znova nakaziť nemohli. Tu je práve dôležitá bunková imunita, ktorá nás chráni pri rôznych ochoreniach. Ďalej je to správna životospráva a správny príjem dôležitých vitamínov, minerálnych látok a tiež rôznych iných antioxidantov obsiahnutých v strave alebo vo forme výživových doplnkov.

Predpokladám, že k vám chodia na otestovanie aj deti, ktoré si vyžadujú špecifický prístup.

Samozrejme, a ako som spomenul, je veľmi dôležité postupovať, a to obzvlášť pri deťoch, veľmi obozretne. Na odľahčenie situácie začíname vždy sladkou odmenou v podobe cukríkov. Odber je potom o čosi lepšie zvládnuteľnejší. Tu musím naozaj vyzdvihnúť spoluprácu nášho zdravotníka, ktorého špecializácia je orientovaná práve na odbor detskej psychológie. Tu vidím, že nie je jedno, aký prístup zvolíte a hlavne, aký máte cit a prax pri práci s deťmi. Tiež sa nám veľmi osvedčilo, ak deťom vždy zdravotník veci vysvetlí a ukáže, čo vykonávame.

Pán Dikasz, máme tu už štvrtú vlnu a stále sa objavujú nové mutácie ochorenia. Ako ste prežívali posledné dva roky? Myslíte si, že mobilné odberné miesta budú potrebné aj o rok?

Táto otázka je aj pre mňa komplikovaná, no budem sa na ňu snažiť odpovedať s akýmsi dlhodobým prehľadom. Nemôžem povedať, že by som si robil nejaké veľké obavy, keďže už od začiatku tejto situácie boli navrhnuté niektoré liečebné postupy a tie sa aj neskôr potvrdili ako vysoko účinné a myslím si, že bude len otázkou času, kedy sa ľady prelomia a k ľuďom sa dostanú pravdivé informácie a správne riešenia. Čo sa týka samotného vírusu, je nutné počítať s ďalšími variantami a ich mutáciami vzhľadom k tomu, že vírus mutuje veľmi rýchlo. Avšak treba k tomu mať aj primeraný prístup, nadhľad a tiež si prepojiť niektoré súvislosti a skutočnosti. Inak to bohužiaľ nejde. Ďalej je nutná lepšia spolupráca medzi lekárom a pacientom, odbornosť a najmä včasná diagnostika, keďže je v mnohých prípadoch častokrát zanedbaná a čoraz viac ľudí sa nevie dostať ani k všeobecnému lekárovi, čo je veľmi vážna situácia pri takomto ochorení. Tu sa dostávam k odpovedi na vašu otázku. Ak si uvedomíme, a hlavne uvedomia ľudia z vyššie postavených kruhov, čo naozaj funguje, je účinné a podstatné z hľadiska profylaxie voči tomuto ochoreniu, takéto mobilné odberné miesta možno nebudú potrebné a možno by sa zrušili do menej ako pol roka. To by zrejme platilo aj na celú túto situáciu.

O čom hovoria dokumenty

1 V Múzeu krásnych umení v Budapešti sa nachádza balíček tarotových kariet „Skvosty architektúry Uhorska“. Na karte č. XX je znázornený „Biskupický kostol – Potulky Žitným ostrovom“. Je to dôkaz jednak o tom, že Biskupice v 19. storočí boli ešte bez prívlastku, a za druhé o tom, že náš Kostol sv. Mikuláša bol zaradený spolu s hradmi a zámkami medzi významné stavby Uhorska.

2 Zákonným nariadením z r. 1909 bol Biskupiciam pridelený nový názov „Pozsonypüspöki – Bratislavské Biskupice“, ktoré po vzniku ČSR bolo zmenené na „Biskupice pri Bratislave“. V takejto podobe sa to nachádza ešte aj v r. 1926 na poštovom podacom lístku v podobe dvojjazyčnej okrúhlej pečiatky.

3 Zmeny názvov našich Biskupíc sa dajú odsledovať na výpisoch z Pozemkovej knihy: Püspöki-Pozsonypüspöki, Podunajské Biskupice.

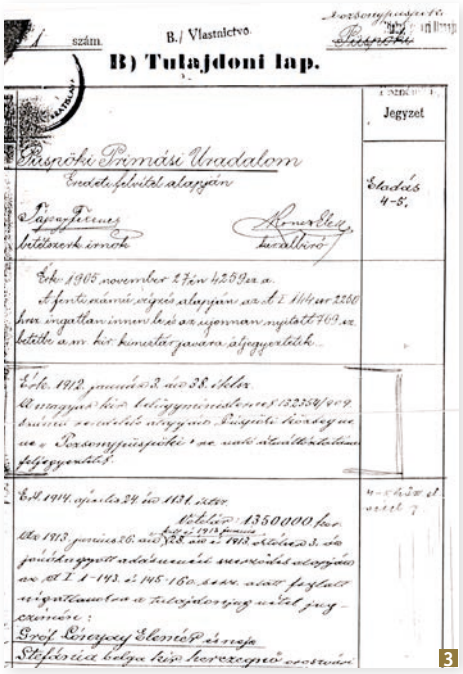
4 Ako zaujímavosť uvádzam kúpnopredajnú zmluvu z r. 1941, keď manželia Princ Elemír Lonyay a manželka Štefánia, belgická kráľovská princezná, (vdova po následníkovi trónu Rudolfovi) sa rozhodli predať svoje majetky v Biskupiciach. Podpis princeznej je dlhý 25 cm, princov 15 cm, skromný podpis kupujúceho Júliusa Nagya 3,5 cm. Ako svedkovia sú podpísaní vtedajší biskupický notár Rudolf Jančovič a pomocný notár Jozef Valach. Na doklade je uvedený „Daňový úrad Bratislava – okolie“.

5 V poslednom čísle Biskupických novín bola správa o zámere vybudovať Komplex na spracovanie biologického odpadu v hone „Vekne – Véknye“. Táto myšlienka nie je nová. Spolu s p. starostkou Ľudmilou Lackovou sme podobný návrh predložili už v prvom volebnom období. Žiaľ, návrh bol životným prostredím zamietnutý s tým, že prípadné úniky by znečisťovali zdroje pitnej vody. Podotýkam, že stavba mala byť realizovaná na vodnom kuželi Slovnaftu, čím by bolo zabezpečené zachytenie prípadných únikov. Poznámka smerom k odporcom projektu: dopravné zaťaženie daného územia je treba riešiť a nie sa na neho vyhovárať.

Ing. Viliam Nagy
dokumenty z archívu autora

1

3

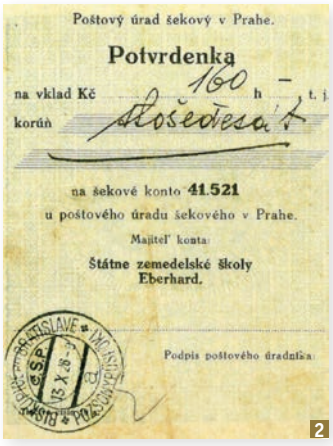

4

Miről tanúskodnak a régi okmányok

1 Püspöki előnév nélkül. A Budapesti Szépművészeti Múzeumban van egy tarokk kártya sorozat: Magyarország építészeti remekei: A XX-as kártyán a Püspöki templom, Csallóközi útiképek címmel szerepel. Ez egyrészt bizonyítja, hogy Püspökinek a 19. században még nem volt előneve, másrészt ami még fontosabb, hogy Szent Miklós-plébániatemplomunkat az akkori Magyarország építészeti remekei közé sorolja.

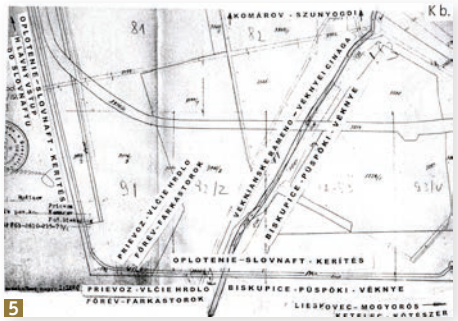
2 Postai utalvány nagyanyám özv. Nagy Jánosné fia Ferenc tandíjának befizetése 1926-ból az akkori Éberhardi Mezőgazdasági Iskolába. Nagybátyám az iskola első diákjai között, Čejka neves kertészeti pedagógus osztálytársa volt. Az utalványon kétnyelvű postai körpecsét látható Biskupice pri Bratislave – Pozsonypüspöki.

2

3 Az 1912 utáni telekkönyvi kivonatok tulajdonlapjain Püspöki helynév Pozsonypüspökire van átírva, illetve átpecsételve. Az első Csehszlovák Köztársaság megalakulása után Biskupice pri Bratislave majd Podunajské Biskupicé-re vannak átírva.

4 A II. világháború alatt Oroszvár Magyarországhoz tartozott, így a herceg Lónyai család úgy döntött, hogy a püspöki vagyont eladják. Püspökiek sokan vásároltak e földekből, köztük családunk is. Inkább mint érdekességet tüntetem fel a kétnyelvű adásvételi szerződést 1941-ből. Herceg Lónyay Stefánia belga királyi hercegnő aláírása 25 cm, férje herceg Lónyai Elemér aláírása 14 cm, apám szerény aláírása 3,5 cm. Mint tanúk Rudolf Jančovič püspöki körzeti jegyző és Jozef Valach segédjegyző szerepelnek.

5

5 A Püspöki újság 2021 utolsó számában szó esett a komposztáló telep létesítéséről a Véknyei Dülőben. A dülő nagy része már a Slovnaft területén belül van. A Véknyei Cinága volt egykor a kataszteri határ Püspöki és Főrév között. Érdekessége, hogy csak magas dunai vízállás idejében volt benne víz, az is fordítva folyt, lefele, a Püspöki Dunaág felé. Mint elterelő dunaág szerepelt a Kisduna és a Püspöki Dunaág között. A komposzttelep gondolata nem újkeletű. Már az első választási időszakban /1990- 1994/ Ludmila Lacková vereknyei polgármesterrel közös javaslatot tettünk egy ilyen telep megépítésére. Sajnos a környezetvédelem ezt elutasította. Pozsonynak nagy szüksége van ilyen berendezésre. A Véknyei düllő erre ideális. A Slovnaft körüli vízgyűjtőn belül van. Ha a szigoru óvintézkedések ellenére is szivárgásra kerülne sor, a Slovnaft körüli vízgyűjtő ezt felfogja. Vannak akik a forgalom növekedését kifogásolják – ezt megoldani, nem kifogásolni kell.

Nagy Vilmos

Náš Bratislavský samosprávny kraj

Bratislavský samosprávny kraj má rozlohu 2 053 km² a 79,5% podielu mestského obyvateľstva. Na jeho území sa nachádza 8 okresov z toho 5 mestských – Bratislava I., II., III., IV., V, okres Malacky, okres Senec, okres Pezinok. Náš kraj má 89 obcí, z toho 7 miest (Bratislava, Malacky, Stupava, Pezinok, Svätý Jur, Modra, Senec) a 17 bratislavských mestských častí. Náš kraj má v zriaďovateľskej pôsobnosti 57 škôl a školských zariadení, 4 divadlá, 3 kultúrne zariadenia, 14 Domovov sociálnych služieb, 1 polikliniku, 3 strediská Správy ciest a Bratislavskú integrovanú dopravu. V našich zariadeniach máme viac ako 4 000 zamestnancov, spravujeme 426 budov, zabezpečujeme údržbu 129 mostov a všetkých ciest II. a III. triedy v regióne v celkovej dĺžke 512 km. Dokončilo sa 59 km rýchlostnej cesty D4/R7 aj s ďalším mostom cez Dunaj dlhým 3,5 km.

BSK má svoju novú cestársku firmu, príspevkovú organizáciu Správa ciest BSK, ktorá už doteraz zrekonštruovala veľké množstvo župných ciest. Dokončili sme našu časť križovatky Triblavina. Reálne sme začali stavať 1. časť obchvatu Grobov, ktorá severne spojí triblavinskú križovatku s cestou II/1059 Chorvátsky Grob – Čierna Voda. V príprave je druhá etapa Pezinok – Modra – Dubová. Druhý cyklomost župy Vysmarch už je v poslednej fáze výstavby. V prímestskej autobusovej doprave nastala zmena. Od 15.novembra začal premávať nový dopravca ARRIVA. Pokračujeme v spolupráci s ministerstvom dopravy na riešení a zlepšení koľajovej dopravy v kraji a s MIRRI na získaní fondov EÚ na naše ďalšie dopravné projekty.

Mojím cieľom ako vicežupanky (podpredseda BSK) je zlepšiť dopravnú situáciu v regióne, skvalitniť a zefektívniť ju. Čo sa týka našej mestskej časti Podunajské Biskupice, určite všetci môžeme skonštatovať, že spustenie R7 a D4 zlepšilo dopravnú situáciu. Vyše desaťročný boj priniesol výsledky. Po dokončení R7 som dohliadla na to, aby úseky ciest, používané počas výstavby na našom území, boli zrekonštruované. Myslím na predĺženú Odeskú, smerom do Mosta pri Bratislave, odkiaľ sa napájame na preložku II/572 a D4. Lieskovská cesta tiež dostala nový asfaltový koberec po dokončení prác na mimoúrovňovej križovatke Ketelec, kde sa križuje R7 a D4. Ešte v roku 2016 mojou podmienkou výstavby na našom území bolo rozšírenie a revitalizácia celej Vinohradníckej ulice. Tento úsek sa urobil prvý. Teraz mojou prioritou je vybudovanie na konci Vinohradníckej veľkú okružnú križovatku smerom na Miloslavov, Studené a Dunajskú Lužnú na zlepšenie bezpečnosti pri stykovej križovatke. Dúfam, že sa to podarí zrealizovať. Každý rok navrhujem niekoho z obyvateľov Podunajských Biskupíc aj na ocenenie Samuela Zocha, čo je najvyššia pocta v rámci kraja. Cenu získali napríklad aj bývalý rektor UK, Profesor Karol Mičieta, Otec Anton Srholec, akad. maliar Andrej Rudavský, prvý starosta Podunajských Biskupíc, Ing. Viliam Nagy, a ďalší, o ktorých som vás vždy informovala. O činnosti BSK to nie je všetko. Pomáhame čerpať eurofondy, podporujeme v rámci dotačnej schémy projekty. Do Podunajských Biskupíc sa každý rok dostane nemalá suma. Naposledy to bolo na revitalizáciu verejného priestranstva na Medzi jarkoch a na vianočné balíčky pre osamelých Biskupičanov.

Ak budem mať možnosť, vždy vás rada aj v budúcnosti podrobnejšie poinformujem o činnosti na župe. Každému obyvateľovi našej mestskej časti prajem veľa zdravia, osobnej a pracovnej pohody a hlavne pokoj na duši.

PhDr. Alžbeta Ožvaldová
podpredsedníčka BSK
a mestská poslankyňa

Mimoriadne vydanie Biskupických novín

Pri príležitosti významného 800. výročia prvej písomnej zmienky o Kostole sv. Mikuláša vydala mestská časť Podunajské Biskupice špeciálne vydanie Biskupických novín. Mimoriadne číslo obsahuje dvojjazyčnú štúdiu pána historika **PhDr. Petra Püspöki Nagya** s názvom: ***„Osemsté výročie v rámci 1900-ročných dejín: vznik dnešných Bratislava – Podunajských Biskupíc a farského Kostola sv. Mikuláša. Otázky zásadného významu“*** ako aj vzácnu obrazovú prílohu.

Záujemcovia o históriu môžu túto publikáciu získať na požiadanie na miestnom úrade i v našich knižniciach.

BISKUPICKÉ NOVINY
PÜSPÖKI ÚJSÁG · BISCHOFSDORFER ZEITUNG
XX. ročník
MIMORIADNE ČÍSLO · 2021

Osemsté výročie v rámci 1900-ročných dejín: vznik dnešných Bratislava – Podunajských Biskupíc a farského kostola Sv. Mikuláša. Otázky zásadného významu

Nyolcszázéves évforduló az 1900 éves történelemben: a mai Bratislava – Podunajské Biskupice (Pozsonypüspöki) és a Szent Miklós plébániatemplom alapítása. Alapvető kérdések

POĎAKOVANIE

Chcem sa touto cestou srdečne poďakovať ***PhDr. Petrovi Püspöki Nagyovi*** *za poskytnutie svojej štúdie na špeciálne vydanie miestnych Biskupických novín, ktoré tak mohli dôstojne preukázať svoju účasť na oslavách významného 800. výročia.*

Som toho názoru, že vydaním tejto publikácie vzniklo dielo trvalej hodnoty aj pre ďalšie generácie, ktoré zaujme či už odbornú

ale aj laickú verejnosť. Ďakujem mu za spoluprácu pri jej vzniku i vynaloženú snahu pri získavaní licencií k obrazovým prílohám.

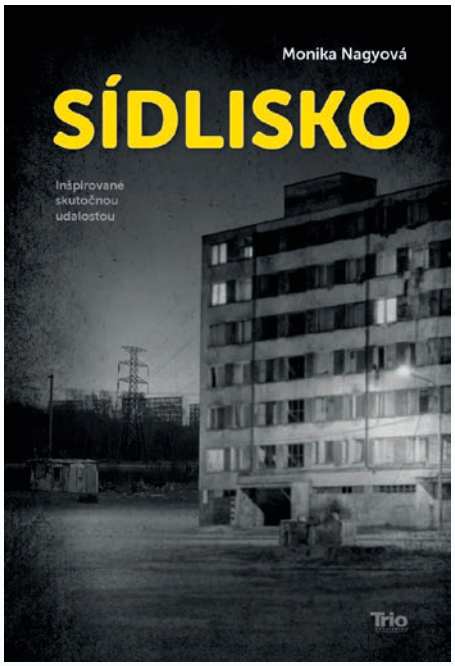
Prajem pánovi Püspöki Nagyovi aj jeho pani manželke Silvii najmä veľa zdravia a síl v ďalšou bádaní a hľadaní súvislostí o histórii našej obce.

Mgr. Zoltán Pék, starosta

Dramatický príbeh o láske

Biskupičanka Monika Nagyová je populárnou blogerkou, moderuje knižné besedy a koncom minulého roka jej vyšla debutová kniha *Sídlisko*. Svojou románovou prvotinou v rámci príbehu inšpirovaného skutočnými udalosťami načrela do bezútešného života rómskej komunity na Luníku IX. Ide o prvý beletrizovaný príbeh z tohto prostredia.

Monika, na Luníku IX. ste v rámci mediálneho kurzu strávili istý čas. Prečo ste sa rozhodli, že sa práve týmto nie veľmi vábnym prostredím a osudmi ľudí inšpirujete?

Pretože toto sídlisko navštívil málokto. Píšem o silnom ľudskom príbehu, prostredníctvom ktorého čitateľa pozývam na Luník IX. Strašidelné kulisy v podobe rozpadnutých panelákov a chatrčí môžu istým spôsobom pre majoritu pôsobiť príťažlivo až exoticky. Avšak v prvom rade som chcela čitateľovi ukázať, ako tam ľudia žijú, nad čím premýšľajú a čo ich trápi.

Neprispôsobivá komunita, domáce násilie, alkohol, nevzdelanosť... Pripomína mi to neslávny Pentagon, ktorý ovplyvňuje aj našu mestskú časť. Myslíte si, že aj na tomto mieste sa dá nájsť niečo pekné a že sa situácia časom zmení k lepšiemu?

Zrejme narážate na anotáciu v knihe, kde píšem, že aj na takom mieste, ako je Luník IX, sa môže udiať niečo krásne a nesmrteľné. V tomto kontexte áno, aj v Pentagone sa môže odohrať niečo krásne a nesmrteľné. V prvom rade sme ľudia a tí majú city. Neviem, či sa situácia niekedy zmení k lepšiemu. Je to veľmi ťažká otázka a ešte ťažšie riešenie. Hoci to môže znieť pateticky, myslím si, že prv, než začne dialóg, je dôležité, aby mali obe strany, aj minorita aj majorita, otvorené srdcia. Bez toho sa nebude dať vyriešiť žiadny problém.

Recenzie čitateľov na Váš prvý románový počin sú veľmi pozitívne. Podľa väčšiny spĺňa všetky atribúty dobrej knihy.

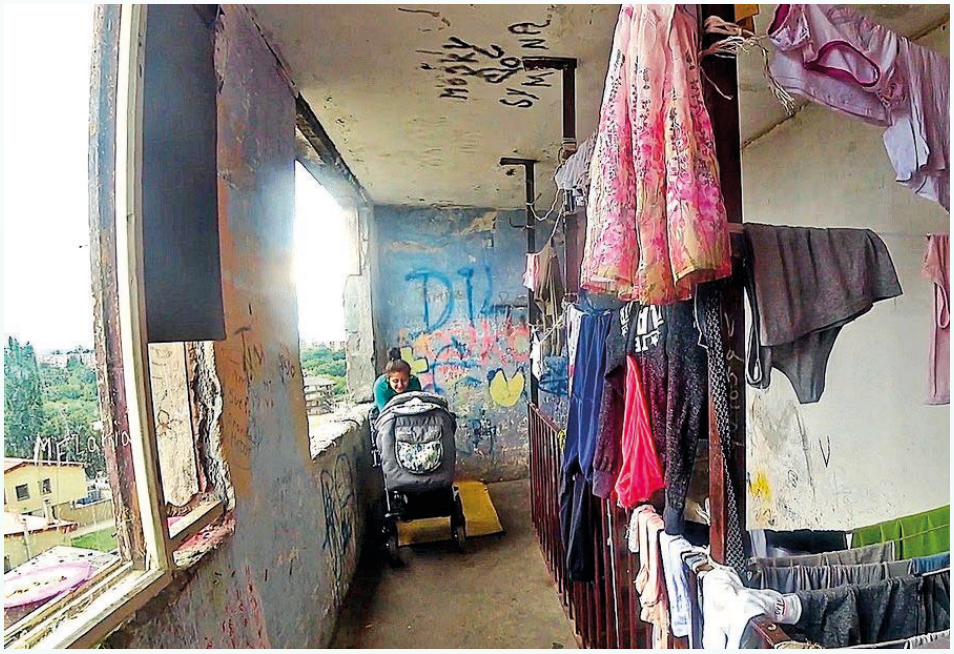
Mám radosť z reakcií čitateľov. Každého v príbehu oslovilo niečo iné, ale všetci sa zhodli v tom, že knihu nedokázali pustiť z rúk. Volal mi kňaz z Luníka IX, ktorý tam pracuje už viac ako desať rokov. Na jeho názor som bola veľmi zvedavá. Potešil ma, pretože mi povedal, že emócie a celkové nastavanie obyvateľov som trafila. V knihe ho najviac zaujal úplne posledný výjav, v ktorom jedna z postáv obrazne prekročí svoj tieň. Povedal, že to by mohla byť cesta, ako sa dostať z tohto marazmu von. Prekročiť svoj tieň.

Môžete nám prezradiť viac o samotnom deji a hlavných postavách?

Je o vzťahu Mariky a Rikiho, ktorých osud ťažko skúša. Marika, matka dvoch detí, žije v nešťastnom manželstve a Riki má tiež dosť svojich starostí. Obaja sa tak denne boria s rôznymi prekážkami, v podobe rodinných či sociálnych problémov a zo všetkých síl sa snažia ochrániť tú krehkú lásku, ktorá medzi nimi vznikla.

Verím, že aj naďalej budete pokračovať v písaní blogov, lebo aj ako blogerka ste veľmi obľúbená. Čerpáte námety aj z každodenného života v Podunajských Biskupiciach?

Biskupice ma inšpirujú, tu som doma. Stará obec má nádhernú atmosféru. Babky na bicykloch, muži, ktorí tackavo vychádzajú z krčmy, alebo mníšky náhliace sa cez park.

Toto miesto ponúka množstvo obrazov. Nemálo blogov som už napísala z tohto prostredia a určite v tom budem pokračovať.

Ak by ste mohli porovnať našu mestskú časť z čias Vášho detstva a dnes. Zachovala si podľa Vás ešte svoj špecifický kolorit?

Zachovala, aj keď mnohé sa zmenilo. Pole, na ktoré sme mali z nášho domu výhľad je zastavané a namiesto repky olejnej nám tam svieti logo Lidla. Ale deje sa to všade, nielen v Biskupiciach.

Pojem blogerka je v dnešnej dobe populárny najmä u mladšej generácie. Čo by ste im poradili, aby boli v písaní blogov úspešní?

Významný novinár, Juraj Kušnierik, ktorý už žiaľ nie je medzi nami, mi dal dve dobré rady, ktorých sa držím. Aby som si dávala pozor na pátos a ak váham nad tým, či sú niektoré slová v texte potrebné, okamžite ich mám vymazať. Lebo ak sa niektoré vety zdajú nadbytočné autorovi, čitateľovi budú prekážať dvojnásobne.

Na záver sa opýtam na Vaše knižné tipy. Čo práve čítate?

Z našej knižnice sa mi podarilo priniesť dva vzácne úlovky. Knihu *„Aj v nebi je lúka“* od Ladislava Ťažkého. Je to úchvatný životný príbeh obyčajného sluhu počas prvej a druhej svetovej vojny. Fascinuje ma, v akej chudobe žili naši predkovia a ako tvrdo pracovali. Druhú knihu, na ktorú sa chystám je od Françoise Saganovej *„Dobrý deň, smútok“*. Čítala som na ňu vynikajúce recenzie. Mám rada knihy, vďaka ktorým sa dostanem hlbšie, zaujíma ma vnútro človeka.

Za rozhovor ďakuje, veľa spokojných čitateľov a dobrých námetov praje
Martina Fröhlich Činovská.

Dva ťažké roky z pohľadu ZO Csemadoku

Po dvoch rokoch sme zavolali našich členov a priaznivcov na výročnú schôdzu, na ktorej sme ich informovali o činnosti, ktorá nebola v takom počte a kvalite, ako sme naplánovali, kvôli problémom spôsobeným koronavírusom. Od marca 2020 dodnes sme pracovali v obmedzenom čase, vždy v súlade s aktuálnymi protivírusovými opatreniami. Toto vyhlásenie sa vzťahuje na každé ďalšie nami organizované podujatie. Tešilo nás úspešné otvorenie roku 2020 so štyrmi tradičnými (výročná schôdza, stretnutie detskej skupiny Slnečný lúč, spomienka na marcové udalosti roku 1848 a 1959, Reprezentačný ples) a dvomi novými podujatiami: slávnostné stretnutie bývalých a terajších členov jubilujúcej folklórnej skupiny „Szőttes" a v Literárnej kaviarni sa ako prví predstavili žurnalisti týždenníka *„Magyar7"*.

Potom nastalo veľké pracovné ticho. Unavili nás zákazy aj opatrenia, ktoré síce boli potrebné, ale človek zvyknutý pracovať, nečinnosťou trpí. V pozadí sme sa pripravovali na oslavu 70. výročia ZO v mestskej časti Podunajské Biskupice. Nakoniec sme sa tešili, že v septembri, aj keď len v obmedzenom počte, sme mohli osláviť jubileum, kedy sme pozdravili našich dvoch dodnes aktívnych zakladajúcich členov a privítali najmladších aktivistov. O tejto udalosti sme podrobne informovali na stránkach Biskupických novín. Prvú októbrovú nedeľu si v rámci dvojprogramu dopoludní po omši a pred kladením vencov k spomienkovému stĺpu tradične pripomíname Pamätný deň vysídlenia a deportácie. V popoludňajšom kultúrnom programe si Izabella Jégh, 20 rokov predsedníčka, teraz podpredsedníčka základnej organizácie, prevzala Cenu Csemadoku. Na tomto podujatí sme udelili čestné členstvo Katalin Szili, bývalej predsedníčke Maďarského parlamentu, dnes poradkyni predsedu vlády MR, ktorá členstvo s úctou prijala.

Naše nádeje ohľadom plnohodnotnej činnosti v rámci spoločenstva Csemadoku sa rozplynuli, keď sme programy na začiatku roka 2021 museli úplne vypustiť. Do kultúrneho života sme sa vrátili až v polovici mája, keď sme pozvali filmového producenta, režiséra, scenáristu Jánosa Zolcera, ktorý vo svojej knihe odhalil „tajomstvá" Gorbačova. Po krátkom čase nasledovali ďalšie 2 podujatia. Na prvom sme si s úctou pripomínali nedožité životné jubileá – 100 rokov Monsignora Júliusa Kollera a 95 rokov nášho dlhoročného kronikára, akademického maliara Jozefa Nagya, o živote ktorých prednášali profesor György Herdics a Eleonóra Csanaky. Na ďalšom podujatí nám sám autor, Dr. Gábor Csanda, predstavil knihu *Breviár*, ktorú spracoval zo spisov Lászlóa Dobosa a bola vydaná v roku 2019. V ďalšej časti tohto programu Ágnes Bárdos na vysokej profesionálnej úrovni predstavila vydavateľa Lajosa Böröndiho a básnika Jenő Görföla, šéfredaktora časopisu *Széljárás*.

V auguste sme konečne mohli ísť na trojdňový výlet a zúčastnili sme sa na 55. umeleckom festivale v Želiezovciach. Našli sme čas na návštevu kaplnky a múzea Esterházyho v Dolných Obdokovciach, domu Mikszátha v obci Mikszáthfalva a Madáchovho kaštieľa v Dolnej Strehovej. V októbri sme si uctili

Pamätný deň vysídlenia a deportácie ako obvykle omšou, kladením vencov a dojímavý príhovor predniesol pri pamätnom stĺpe Jenő Görföl, tajomník Republikovej rady Csemadoku. Pred popoludňajším kultúrnym programom sme odovzdali Cenu Csemadoku, tentokrát nie jednotlivcovi, ale Základnej škole s materskou školou s vyučovacím jazykom maďarským. Cenu za účasti celého učiteľského zboru prevzala jej riaditeľka Mónika Nagy. Pri Soche hrdinov na Trojičnom námestí 11. novembra o 11-tej hodine a 11-tej minúte, sme spolu s viacerými inštitúciami pri príležitosti výročia ukončenia 1. svetovej vojny zapálili sviečky, položili kytice a spomínali aj na našich biskupických padlých hrdinov.

Ďalšie programy, plánované v duchu 800. výročia prvej písomnej spomienky Kostola sv. Mikuláša a Podunajských Biskupíc, sa žiaľ neuskutočnili. Presunuli sa na rok 2022.

Elza Nagy, predsedníčka ZO Csemadoku

Két nehéz év Csemadok oldalról nézve

Mindenki ismeri a koronavírus okozta gondokat, amelyek nagyban befolyásolják a mi alapszervezetünk tevékenységét is. 2020 márciusától a mai napig, majdnem két éven át a megszorítások mentén, az előírásokat szigorúan betartva, rendezvényeinket csak megtizedelve tudtuk megvalósítani. A teljes elzártság után alkalmanként enyhített korlátozásoknak köszönhetően így is szép számú rendezvényről beszélhetünk. A 2020-as évet fergetegesen négy hagyományos (évzáró, Napsugár gyermekjátszóházi találkozó, 59. Reprezentációs bál, márciusi emlékezés a magyar szabadságharcra) és két újkeletű rendezvénnyel indítottuk (a jubiláló „Szőttes" korábbi és mostani táncosai báli találkozójának megszervezése, és Irodalmi Kávéház rendezvényünkön mutattuk be a Magyar7 hetilapot).

A leállítás egyikünknek sem használt, mindenkit megviselt a bezártság, a munkához szokott ember szenvedett a kötelező tétlenségtől. Közben a háttérben készültünk alapszervezetünk kerek, 70. évfordulójának megünneplésére. Végül annak is örültünk, hogy szeptemberben kis létszámmal, de tevékenységünket méltatva köszönthettük a jelenlévő két aktív alapítótagunkat, az öt, munkánk iránt érdeklődő fiatalnak pedig átadtuk az ifi Csemadok kártyát. További szigorítások miatt a „Kitelepítettek és deportáltak" emléknapján még lejjebb kellett mennünk a létszámmal. A délelőtti mise és koszorúzás után a délutáni program keretében Jégh Izabella, 20 éven át alapszervezetünk elnöke, 15 éves kora óta Csemadok-tag, ezenkívül sok éven keresztül felsőbb szerveinknél különböző funkcókat betöltő, jelenleg ügyvezető alelnökünk vette át a Pozsonypüspöki Magyarságának megmaradásáért Csemadok-díjat. Ezen a napon adományoztunk oklevél kíséretében Tiszteletbeli tag címet Dr. Szili Katalin, miniszterelnöki megbízottnak, a Magyar Országgyűlés volt elnökének, amit tisztelettel elfogadott.

A tavalyi, 2021-es esztendő első hónapjait a szorításából semmit sem engedő koronavítus miatt kellett kihagynunk. Májusban az első lehetséges alkalomkor Gorbacsov titkai című könyvbemutatóval az író Zolcer Jánosnak és beszélgetőtársa Csáky Pálnak köszönhetően tartalmas műsorral indíthattuk újra rendezvényeinket. Rövidesen ezután Monsinor Koller Gyula pápai prelátus meg nem élt 100. születésnapjára és Nagy József képzőművész, feledhetetlen vezetősi tagunk, krónikásunk 95. évfordulójára emlékeztünk Herdics György professzor, címzetes apát, valamint Csanaky Eleonóra segédletével. Következő alkalommal Dobos László, életének túlnyomó részét Pozsonypüspökin leélt író, közéleti személyiség, volt országos Csemadok elnök írásaiból Dr. Csanda Gábor által összeállított, 2019-ben kiadott Breviárium könyvéről beszélgettünk. A második részben Bárdos Ágnes TV és rádió riporter kérdéseit megválaszoló Böröndi Lajos költő, lapkiadó és Görföl Jenő főszerkesztőtől sok mindent megtudtunk a Széljárás, magyar-szlovák-osztrák hármashatár menti terület magyarok lakta régiójának folyóiratáról.

Augusztusban végre kimozdulhattunk otthonról. Három napig vendégek voltunk az 55. Országos Népművészeti Fesztiválon, közben ellátogattunk az alsóbodoki Esterházy kápolnába és múzeumba, megtekintettük a pogrányi tájházat, Alsósztregován a Madách kúriát és Szklabonyán a Mikszáth házat. Októberben sikerült megtartanunk a Kitelepítettek emléknapját. Görföl Jenő, országos titkár kopjafánál mondott szívet marcangoló beszéde emlékezetes marad számunkra. A Pozsonypüspöki Magyarságának megmaradásáért díjat ezúttal a helyi Magyar Tanításinyelvű Iskola és Óvoda kapta. A díjat Nagy Mónika igazgatónő a tantestület tagjainak jelenlétében vette át, velük együtt élveztük ifj. Derzsi György Lehár élete és szerzeményei című műsorát. Mégegyszer gratulálunk nekik. Társszervezőként jelen voltunk november 11-én, 11 óra 11 perckor a Hősök szobránál tartott megemlékezésen, ahol falunk hősi halottaira gyertyagyújtással gondoltunk az I. világháború évfordulója kapcsán.

Szabadtéri rendezvényeink, a temetőben tartott 1848-as magyar szabadságharca való emlékezés és Kuczera József lengyel katona sírjának megkoszorúzása program nélkül néhány személy jelenlétében történt, ugyanezt mondhatjuk el a májusi gyertyagyújtásról nagyjaink sírján. További programjaink a 2022-es évre halasztódtak.

Nagy Elza, az alapszervezet elnöke

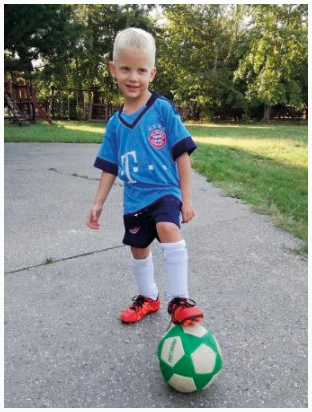
Jablko nepadá ďaleko od stromu

Hovoria mi často. Pravdepodobne preto, lebo stále hrám futbal a ak nemám loptu, dokážem žonglovať s akýmkoľvek predmetom (s loptou, jednou nohou cca 200 krát bez padnutia). Ale myslím si, že je to normálne. Na fotkách v rodinných albumoch vidím, že už od narodenia som väčšinou nosil futbalové tričká. Pamätám si, že každý futbalový dres a aj lopty sa mi zdali byť obrovské. Samozrejme, bolo to asi tým, že ja som bol veľmi maličký. Keď som mal päť rokov, začal som hrať vážnejšie futbal v tíme Inter Bratislava. Pred dvoma rokmi som zmenil klub na jeden z najlepších na Slovensku, ŠK Slovan Bratislava, kategória U10. Moja ľavá noha je šikovnejšia ako pravá, dávam ňou najviac gólov. Možno aj preto som získal titul najlepšieho hráča na viacerých domácich a medzinárodných turnajoch. Počet mojich výherných pohárov a medailí stále rastie. Futbal je môj život!

Adam Bergendi
IV.A trieda, ZŠ Vetvárska

Az alma nem esik messze fájától

Gyakran mondogatják ezt nekem. Valószínűleg azért, mert mindig focizok, s ha nincs labda a közelemben, bármilyen tárggyal tudok dekázni (labdával akár 200-t). De hát szerintem ez így természetes. Vagy nem? Csak a családi albumba ragasztott képeken látom, hogy mindig focis pólóban feszítek, pici baba korom óta. Arra emlékszem, hogy mindig minden mez nagy volt rám, talán még a labda mérete is. Persze az is lehet, hogy én voltam túl apró. 5 éves koromban kezdtem el komolyabban focizni az Inter Bratislava csapatában. Két éve váltottam egyesületet, jelenleg Szlovákia egyik legjobb csapatában, a pozsonyi Slovan U 10-ben játszom. Szerintem a bal lábam a jobb, ezzel lövöm a legtöbb gólt. Talán ezért lehet, hogy számtalan hazai és nemzetközi tornán nyertem el a legjobb játékos címet. Kupáim és érmeim száma egyre gyarapodik. Foci az életem!

Bergendi Ádám
IV.A osztályos tanuló, pozsonypüspöki Alapiskola és Óvoda

Môj futbalový život

Nepamätám si obdobie z detstva, kedy by som si nekopol do lopty. Môj otec je dodnes aktívnym futbalistom, takže je prirodzené, že každú voľnu minútu trávime futbalom. Od 1.triedy základnej školy hrám futbal v poprednom tíme Inter Bratislava, kde som dosiahol viacero osobných úspechov. Toto leto som zmenil klub, posilnil som tím ŠTK Šamorín U15. Futbal nielen hrám, ale chodím spolu s mužskou časťou našej veľkej rodiny na zápasy aj fandiť. Nezabudnuteľné zážitky mám už od malička, keď som mohol naživo z tribúny v Budapešti, Dunajskej Strede alebo v Bratislave podporiť majstrovský či medzinárodný zápas. Najpamätnejšia udalosť však bola, keď som robil detský sprievod maďarskej reprezentácie v Budapešti na štadióne Ferenca Puskása môjmu vtedy najobľúbenejšiemu futbalistovi Danielovi Böde. Odvtedy prešlo pár rokov a mojím futbalovým vzorom sa stal hráč klubu DAC, András Schäfer. Na konci ich posledného víťazného zápasu som od neho dostal dres, ktorý si strážim ako relikviu. Futbal mám rád a dúfam, že ho budem môcť ešte dlho hrať.

Dávid Bergendi
žiak VIII.A triedy, ZŠ Vetvárska

Focis életem

Nem emlékszem olyan időszakra gyerekkoromból, amikor ne rúgtam volna a labdát. Édesapám még ma is aktív labdarúgó, természetes, hogy minden együtt töltött percünket focival töltünk. Kisiskolás korom óta élvonalbeli csapatban focizom az Inter Bratislava-ban, ahol több egyéni sikerem is volt. Idén nyáron egyesületet váltottam, Somorja U15-ös csapatát erősítem. Nem csak focizom, hanem együtt szurkolok is családom férfitagjaival. Pici korom óta felejthetetlen élményekben volt részem, amikor Budapesten, Dunaszerdahelyen vagy Pozsonyban a lelátóról élőben szurkolhattam végig egy-egy bajnoki vagy nemzetközi mérkőzést. Valamennyi közül a legemlékezetesebb mégis az, amikor Budapesten a Puskás Ferenc Stadionban a magyar válogatott játékosainak felvezetője lehettem. Izgultam, de végül sikerült Böde Dániellel kézen fogva bevonulnom a gyepre, s együtt hallgathattam sok ezer emberrel a magyar Himnuszt. Azóta pár év eltelt, s egyik példaképem a DAC-ban futballozó Schafer András lett. Legutóbbi győztes mérkőzésük végén megkaptam tőle mezét, amelyet ereklyeként őrzök.

Bergendi Dávid
VIII. A osztály, pozsonypüspöki Alapiskola és Óvoda

Spomienky

„Teba vidíme vo vychádzajúcom slnku, tvoj hlas počujeme, keď vtáky čvirikajú. Teba vidíme, keď nám žiaria oči aj v našich snoch. Si vždy blízko nás a predsa tak vzdialená."

Dňa 30. septembra uplynulo 11 rokov, čo dotĺklo šľachetné srdiečko manželky, mamičky, babičky a krstnej mamy ***Alžbety Královej, rod. Telekešovej*** *zo sídliska Dolné hony. Kto ste ju poznali, venujte jej tichú spomienku. S láskou spomínajú manžel Mikuláš, synovia Rasťo a Ivan, nevesta Kristína, sestra Terka, švagor Janko, švagriná Marta, vnúčatá Miška, Sandra, Kamil, Veronika a krstniatko Janka.*

„Vy spíte svoj večný sen, nám zostáva spomínať na vás len."

Dňa 8. februára uplynie 16 rokov, čo nás nečakane navždy opustila naša mamička ***Mária Hertelová*** *a dňa 22. februára uplynie 29 rokov, čo nás navždy v tichosti opustil náš otec* ***Michal Hertel****. Kto ste ich poznali, spomínajte s nami.*

Spomínajú vaše deti s rodinami

Gratulácia

Dňa 14. februára sa dožíva krásneho veku 80 rokov naša drahá priateľka ***Eva Winiarčíková****. Pri tejto príležitosti jej veľa zdravia a radosti v rodinnom kruhu prajú verné kamarátky Gabi, Ami, Edit a Alica.*

Poďakovanie

„Najkrajšia pamiatka je zachovaná láska v srdci."

S nekonečnou láskou k nášmu drahému zosnulému srdečne ďakujeme všetkým príbuzným, priateľom a známym, ktorí sa dňa 5. januára 2022 prišli rozlúčiť s naším milovaným ***Imrichom Danielom****, ktorý zomrel vo veku 78 rokov. Všetkým ďakujeme za slová súcitu aj kvetinové dary.*

Smútiaca manželka s rodinou

„Keď lúčenie bolí, znamená, že spolu prežité chvíle neboli zbytočné."

Z úprimného srdca ďakujeme všetkým, ktorý sa prišli rozlúčiť s našim drahým zosnulým ***Michalom Fülöpom*** *a dňa 3. januára 2022 ho odprevadili na poslednej ceste. Ďakujeme za kvetinové dary a vyjadrený súcit.*

Smútiaca manželka s rodinou

„Életedben csak jót és szépet adtál. Bánatot csak egyszer, amikor itt hagytál!"

Fájó szívvel mondunk köszönetet mindazoknak, akik 2022. január 3-án elkísérték végső földi nyughelyére szeretett halottunkat, ***Fülöp Mihályt****, aki életének 81. évében visszaadta lelkét Teremtőjének. Köszönjük az esperes úr evangéliumból fakadó biztató gondolatait, a kántor úrnak a búcsúztatást, halottunk koporsójához helyezett virágokat, koszorúkat és az együttérzés szavait.*

Gyászoló felesége és családja

POĎAKOVANIE

Mestská časť ďakuje pánovi **Stanislavovi Opravilovi** z reštaurácie *Buffalo Bill* za jeho ochotu pri zabezpečovaní stravovania v čase vianočných sviatkov pre našich spoluobčanov, ktorým v rámci opatrovateľskej služby poskytujeme donášku obedov do domácnosti.

Kúpim knihu vydanú vo vydavateľstve Dom Osvety Bratislava v roku 1969 v slovenskom jazyku: **Péter Püspoki Nagy - Podunajské Biskupice - Monografia starších dejín.** Kontakt: 0911 515 293

Matričný úrad a evidencia pobytu obyvateľov informuje o štatistike k 31. 12. 2021 o pohybe obyvateľov MČ Bratislava – Podunajské Biskupice.

- počet obyvateľov: 24 872
- počet obyvateľov nad 62 rokov: 5196, z toho 2018 mužov a 3178 žien
- počet obyvateľov do 18 rokov: 4270, z toho 2202 chlapcov a 2068 dievčat
- počet obyvateľov bez domova – bezdomovci: 530

Na trvalý pobyt sa prihlásilo 1235 nových obyvateľov a odhlásilo sa 629 obyvateľov do iných miest a obcí. Narodilo sa 202 detí s trvalým pobytom v mestskej časti. Zomrelo 261 osôb, ktoré mali trvalý pobyt v mestskej časti.

Na Matričnom úrade v Bratislave – Podunajských Biskupiciach bolo uzavretých 63 manželstiev. V územnom obvode MČ Bratislava – Podunajské Biskupice zomrelo 297 osôb, z toho 98 osôb s trvalým pobytom v MČ a 199 osôb, ktoré mali trvalý pobyt v inom územnom obvode.

Mgr. Zuzana Dinková
vedúca Matričného úradu a EPO

RECEPT

Jogurtové rezne

Fašiangy predstavujú čas hodovania a veselia, kedy sa ľudia majú do sýtosti najesť aj zabaviť. Pôstne obdobie sa začína 2. marca a tak máme ešte dosť času pripraviť si chutné jogurtové rezne podľa receptu speváčky a herečky Gizky Oňovej.

Na ich prípravu potrebujeme:

- 600 g bravčového karé alebo krkovičky
- 150 g bieleho jogurtu
- 2 KL grilovacieho korenia
- 5 PL oleja
- strúhanku na obaľovanie

Postup

Rezne vyklepeme, osolíme, posypeme korením a bohato natrieme z oboch strán bielym jogurtom. V miske ich poukladáme na seba a dáme ich do chladničky na niekoľko hodín. Rezne obalíme v strúhanke a v hlbšej panvici na oleji ich rýchlo opečieme z oboch strán. Nakoniec ich podlejeme troškou vody a dusíme do mäkka. Ako prílohu odporúčam varené zemiaky, fazuľový alebo uhorkový šalát.

Dobrá rada:
Jogurt môžeme ochutiť roztlačeným cesnakom a grilovacie korenie nahradiť rascou. Ak použijeme namiesto bravčového mäsa hydinové, rezne nemusíme dusiť, stačí ich krátko opiecť z oboch strán. Prajem dobrú chuť!

Z Ríma na pobrežie Baltského mora viedla cez Podunajské Biskupice trasa, ktorej názov sa ukrýva v tajničke 2/22.

	trachtár	údržbár ciest	Severo-atlantický pakt	ZTUR, CEVO, LÁRMA	Asociácia vonkajšej reklamy	české citosl. trúbenia	tento, po maďarsky	krajský národný výbor	zápis malej rošády	iniciálky herca Menšíka	skr. antického	krik, hluk, po maďarsky	CEVO, ENOL	hudobný prejav	nápoj mladých (hovor.)
Local Computer Network				napádal									MPZ Slovenska		
Inter. Energy Agency				1 M fonetický									EČV Prešova priepasť, po česky		
španielske ženské meno						dedo, po taliansky				znášal bolesť					
v tej chvíli, zrazu					Správne odpovede posielajte poštou na adresu MiÚ Podunajské Biskupice, Trojičné nám. 11, 82561 Bratislava, mailom na: biskupickenoviny@gmail.com, alebo osobne do schránky Biskupické noviny vo vestibule MiÚ. Za správne vylúštenie krížovky 1/22 získavajú vecnú cenu Svetlana Šulajová, Jozefína Kotúčková a Oľga Sekulová. Gratulujeme!						hnoj, omrvinka				
oslia reč			domáce meno Estery	má ma rád, ľúbi ma							autonómna oblasť			emocionálne	Daidalov syn (letec)
okrem (hovor.)											*erna*	Pilot Club Internat. doktor medicíny			
	vydur (hovor.)	jestvuješ armádna predajňa									neodborník talianske mesto				
zahraničná tlač (skr.)					vazal, otrok	český súhlas	AVO, AZA, OAO	aká, ktorá	zlato, po španielsky	3 pracuj					
duševný otras							kto robí korektúru tálium								
rozum			2										veslársky oddiel		
rádium			organická zlúčenina					titan					symetrála		

BISKUPICKÉ NOVINY – Püspöki Újság, Bischofsdorfer Zeitung – **mesačník Mestskej časti Bratislava – Podunajské Biskupice · Vydavateľ:** Mestská časť Bratislava – Podunajské Biskupice, Trojičné nám. 11, 825 61 Bratislava, IČO 00 64 13 83, **www.biskupice.sk · Šéfredaktorka:** Mgr. art. Martina Frőhlich Činovská, M. A. · **Redakčná rada:** Mgr. art. Martina Frőhlich Činovská M. A., PaedDr. Beata Biksadská, Ing. Roman Lamoš, Boris Boleček, Mgr. Stanislav Košš, Veronika Kádárová, PhDr. Tatiana Krippelová · **Kontakt:** Trojičné nám. 11, 825 61 Bratislava, **tel.: 0948 260 410, e-mail: martinacinovska@gmail.com / biskupickenoviny@gmail.com · Miestny úrad: tel.: 02/402 092 02, · Tlač:** Róbert Jurových – NIKARA · **Evidenčné číslo: MK SR 3233/09 · ISSN 1338-2012** · Nevyžiadané rukopisy a fotografie redakcia nevracia · Šéfredaktor a redakčná rada nezodpovedá za obsah článkov prispievateľov a za obsah a gramatickú úpravu inzercie · **Uzávierka:** Vždy 20. v predchádzajúcom mesiaci · **Nepredajné.**